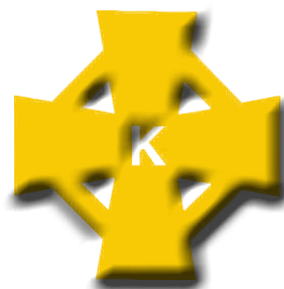

LEKMAN i KYRKAN

3
2023

Svenska Kyrkans Lekmannaförbund

Sommarmöte

Hjo folkhögskola den 16-18 juni 2023

Daniel Brattgård och Jan Kesker med rubricerat tema!

Trygg i Guds händer, vad som än händer!

Ansvarig utgivare

Anders Nordberg
Nygårdsvägen 32
554 74 Jönköping
cagnordberg@hotmail.com

Redaktionsråd

Lars-Gunnar Karlsson
Skyttegatan 5, 643 33 Vingåker
076-241 09 28
laste_k@hotmail.com

Förbundskassör

Lennart Sjöstedt
Parkgatan 5, 598 71 Södra Vi
0492-207 80
lennart.sjostedt@svenskakyrkan.se

Förbundsbutik

Gert Råvik, Planteringsvägen 102 c,
252 31 Helsingborg.
0730-355689
gertravik2@gmail.com

Berit Olsson, Rausvägen 57,
253 74 Helsingborg
042-293933

Förbundets bankgiro

Medlemsavgifter o gåvor
Bg 5591-3321

**Medlemskap, Medlems- och
Kårregistrering – Prenumeration**

Jan Henriksson
Norra Storgatan 9
598 71 Södra Vi
070-545 81 38
lekmanna@hotmail.com

Tryck: LH Tryck, Box 224,
523 25 Ulricehamn

Hemsidan

www.lekmanikyrkan.se

Presstopp

Nr 4-23 senast den 1 dec 2023

UPPHOVSRÄTTSSKYDD

Allt material, texter och bilder, som
publiceras i "Lekman i Kyrkan"
och på www.lekmanikyrkan.se är
upphovsrättsskyddat.

Användning får ske endast
med Svenska Kyrkans
Lekmannaförbunds tillåtelse.

Redaktionen

O Jesus bliv när oss

O Jesus bliv när oss,
Bliv när oss alltfört,
Och sköt oss och bär oss,
som alltid du gjort.

Ja, amen, din trohet
skall bringa oss fram.
Lov, pris, tack och ära,
Lov, pris, tack och ära
Vår Gud och vårt Lamm!

Sv.Ps. 59 v. 3

Kunglig Post

Snett emot Centralen i Stockholm ligger det pampiga Centralposthuset ritat av arkitekten Ferdinand Boberg, som också ritat andra framstående byggnader som Rosenbad, NK, Thielska Galleriet och Uppenbarelsekyrkan i Saltsjöbaden.

Centralposthuset invigdes under högtidliga former av konung Oscar II den 27 oktober 1903, men exakt 100 år senare lämnade Posten byggnaden och sedan dess är det inte längre något postkontor. Idag innehåller byggnaden kontors- och konferenslokaler som hyrs ut av företaget 7A. Byggnaden är idag fint renoverad och många utvändiga detaljer talar tydligt om att här har post hanterats. Ovanför entrén står det t.ex. fortfarande Kongl. Post, och inkasten för Bref och Korsband finns kvar. Kunglig post ledde mina tankar till en brevväxling som Bibeln berättar om mellan två kungar, Sanherib i Assyrien och Hiskia i Juda. Vad var det för ett kungligt brev från kung Sanherib som kung Hiskia fick mottaga? Det var ett hotfullt brev om att den fruktade kungen av Assyrien ville invadera Jerusalem. Den assyriske stabschefen som kom med brevet framförde hotelser och sa att det var lika bra att Hiskia och alla invånare överlämnade sig frivilligt för de skulle inte ha en chans mot Sanherib och hans här.

Bibeln berättar så här om hur kung Hiskia tog emot brevet: "När Hiskia hade tagit emot brevet av budbärarna och läst det, gick han upp i HERRENS hus och bredde ut det inför HERRENS ansikte. Och Hiskia bad till HERREN..." (2 Kon. 19:14f). - Vilket fint sätt att ta emot ett brev, ett budskap eller en nyhet på - att lägga fram det inför Gud och dela sin oro med Gud.

Vad hände sedan, när Hiskia lagt fram brevet? Svarade Gud? Invaderades lan-

det? Läs den spännande fortsättningen i kapitlet så får Du veta. Även 2 Krön. 32 återger samma händelse och enligt experterna finns den rapporterad ur Sanheribs perspektiv på Sanheribs prisma.

Lena Åkerlund

Under 1960-talet sjöng Thore Skogman "Ett brev betyder så mycket, mycket mer än man tror".

Illustration av Sanherib till vänster och Hiskia till höger.

FÖRBUNDSBUTIKEN!

Blockljus 70 kr
Glasblock 195 kr
Standar 125 kr. Stång till standar 125 kr

Förbundsmärke med klack
25 kr/st

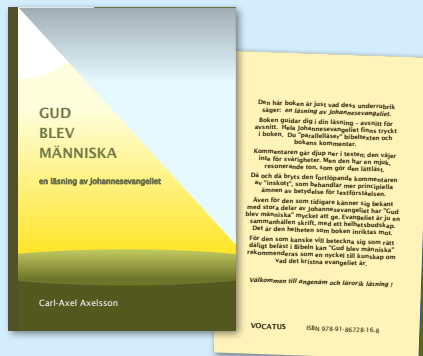
Gult paraply med logga
165 kr/st

BÖCKER

Alla Tiders Bok

"Alla Tiders Bok" - tre samtals- och studieböcker med nytryck av "Vägen väntar" samt av Carl-Axel Axelsson böcker "Gud blev människa - en läsning av Johannesevangeliet" och "Bry dig!" finns att köpa för 85:-/bok.

24 andakter av
Carl-Axel Axelsson - 35:-/häfte.

Minnessaker från Förbundets hundraårsjubileum!

Mugg med logga och årtal (tål att diskas i diskmaskin)
50 kr/st

Kassar med långa och korta handtag, logga och årtal
50 kr/st

Magneter med logga och årtal samt magneter med Uppsala domkyrka och logga
20 kr/st

Dessa saker finns i Förbundsbutiken för beställning.

Berit Olsson, Rausvägen 57, 253 74 HELSINGBORG, tel. 042-293933
Gert Råvik, tel. 0730-355689, gertravik2@gmail.com
OBS! Använd BG 5591-3321 för betalning, det gamla PG-numret gäller inte längre.

Glimtar från Sommarmöte på Hjo folkhögskola

Anneli Ödvall, Markus Åström, Marianne Åström

Lilian och Bo Skattberg

Roland Björn

Förbundsordförande
Anders Nordberg

Bernt Lagelius

Barbro Johansson, Britta Gustafsson, Marianne Åström, Margareta Hjertén, Ingrid Sandén och Nils Hjertén.

Erik Fröjmark, Inga Nordberg, Evert Josefsson

Kerstin Fridfors, Britt Hallgren, Monika Sörell och Anders Åström i full färd med att lösa pusslet

Markus Åström, Barbro Johansson och Britta Gustafsson

Lars och Märta Sjögren

Jan och Anna Kesker

Föredragshållare Daniel

Gert Råvik sköter förbundsbutiken

Marianne och Markus Åström

Morgonmessa ledd av Daniel Brattgård

Roy Carlsson, Bernt Gustafsson, Martin Gustafsson
och Bo-Göte Palmqvist

Monika Sörell och Kerstin Fridefors

Några entusiaster är här i full färd med att lösa pusslet.

Johnny Gunnarsson och Arne Smith

Anders Åström och Gert Råvik

Anders och Inga Nordberg, Birgitta Dérand, Kerstin Lundborg

Anneli Ödvall

Roy Carlsson

Eva-Lisa Boson Löfberg och Helge Löfberg

Övrraskningarnas afton!

Varmt tack för att ni var med och deltog och gjorde årets
sommarmöte i Hjo till tre helt fantastiska dagar! Vi hoppas på
återseende snart igen.
Kristina & Anders, Marianne och Markus Åström

Referat av Jan Keskers föredrag den 17 juni 2023

Trygg i Guds händer - vad som än händer

Jan och Anna Kesker bodde i New York under 5 år (2000-2005). Den 11 september 2001 hände den fruktansvärda olyckan då två plan flög rakt in i World Trade Center. Då är frågan: Vad är trygghet? Vad vet jag om morgondagen?

Vi planerar olika saker och det ska vi göra men vi vet egentligen inte vad som kommer att genomföras. Beskedet om en plötslig sjukdom för mig själv eller någon nära anhörig kan förändra allt. Beskedet att man kanske inte får behålla jobbet gör att våra planer ändras. Olika samhällsproblem och allmänmänskliga problem engagerar oss ibland mycket och ibland inte alls. Olika typer av händelser som vi skulle kunna kalla för hot inträffar då och då. Är den här sköna värmen som vi har nu något gott? Eller är den ett resultat av den globala uppvärmningen?

Den unga generationen upplever en existentiell vilshenhet. Hur blir det i kommande generationer? Hur är det mitt i livet och hur ser framtiden ut? Hur är det i min ålder? Kommer jag att vara frisk? Finns det vård och omsorg? Pension? Vem tar hand om mig?

Vi söker trygghet som en av tillvarons grundpelare, men det ser olika ut i olika skeden av livet. När jag är ung så försöker jag orientera mig i en okänd framtid. Mitt i livet är utmaningen ibland att räkna till för de som är yngre om man är förälder eller också för de som är äldre när man har sina föräldrar kvar. Hur länge får jag ha min make/maka om jag lever i äktenskap? Eller om jag redan är ensam kunna hitta ett sätt att hantera en ensamhet som man själv inte har valt. Med detta som bakgrund tänkte jag att vi ska gå in i ett studium av några bibeltexter och plocka fram några viktiga budskap som de vill ge oss. Budskapet

Jan Kesker.

tänkte jag sedan applicera på de här inledande frågeställningarna och förhoppningsvis ger det vägar vidare.

Matt 11:28-30

Dessa ord kan vara en påminnelse och uppmaning. Det kan vara ord till tröst. För andra betyder orden ingenting. Matt kapitel 11 andas en viss besvikelse över ohörsamma och ointresserade människor som inte har varit speciellt intresserade av Johannes döparens framträdande och inte heller av Jesu egna under och undervisning. Det har inte satt några större spår i deras liv. Jesus går så långt i fortsättningen på den här texten att han tackar Gud för att mycket har blivit uppenbart för dem som inte är så lärda.

”Ta på er mitt ok” säger Jesus. Oket är en hjälp att bära en börda. Man skulle kunna tolka det och säga ”Ta på er himmelrikets ok”. Den dagliga beaktelsen till Gud innebär att jag bär med mig tron att jag är ett Guds barn och en Jesu lärjunge. Då tar jag oket på mig som hjälper mig att bära dagens och livets bördor. Alltså en daglig omvändelse till Kristus. Den som är tyngd och missmodig erbjuds möjlighet till lättnad, men framför allt att sluta att bara se på sig själv utan se på Jesus. Att komma till honom, låta sig bäras av honom, bli tröstad och uppmuntrad av honom.

Jer 18:1-6

Bilden av Gud som krukmakare är en trösterik bild. Gud har en tanke med dig och med mig och våra liv. Men här i tiden blir vi aldrig färdiga utan allt ska bli klart i en framtid. Under tiden får vi, som det står, med fruktan och bävan arbeta på vår frälsning. Det är givetvis Gud som gör jobbet men om man inte ställer sig till förfogande och säger så här ”använd mig, forma mig efter din vilja” så händer det ingenting. Det handlar alltså om att vara lyhörda, formbara och villiga samt att lyssna och lära och ställa vårt liv till Guds förfogande. När vi misslyckas, vilket vi gör om och om igen, så säger Gud ”Du är inget hopplöst fall, jag börjar om med dig”. Ibland vet vi inte riktigt hur det här går till. Gud säger aldrig ”Den människan är ett hopplöst fall. Jag ger nog upp.” Gud tänker aldrig så även om du och jag kan tänka så om varandra. Gud ger istället ännu en chans för människan.

Luk 14:15-24

”Kom, nu är allt tillrett” säger vi som en inbjudan när vi dukar nattvardsbordet. Det är en liten antydning om fest, att Guds rike handlar om fest. Det dukas till fest och du är bjuden. Många av texterna i evangelierna talar om himmelriket som en fest. Man kan ju fundera på om det är något annat som händer i himlen än att det bara är fest. Något av det finaste man kunde göra på Jesu tid var att bjuda på en måltid och man tackade inte nej till en sådan inbjudan. Festen som vi firar kring nattvardsbordet är en övning inför den stora gemenskapen i himlen. Därför är det betydelsefullt att få vara med redan här och nu. I texten ursäktar sig människor på olika sätt för att de inte kan komma. De hade säkert fullgoda skäl att inte komma, men de kanske misstog sig om vad de tackade nej till. De valde att i avgörandets ögonblick hålla sig till sig själva och sitt eget och inte se sitt liv i himmelrikets sammanhang vilket vi

ibland behöver göra för att kunna förstå poängen med alltihop. Man skulle kunna försvara dem och säga att de ville vänta till en annan gång. Men det kanske var så att det här var enda gången. Det kom inget mer tillfälle. Livet går inte i repris. Om vi till exempel missar att vara med på det här sommarmötet är det ändå så att det går bara den här gången. Kanske blir det ett möte till men då är det något helt annat.

Därför fick inbjudan till festen gå vidare till andra och till de som inte väntade sig att få komma. Till sist blev inbjudan gränslös så att alla är välkomna.

Matt 16:13-17

Frågan om Jesu identitet kommer alltid upp, då som nu. Vem är Jesus? Det handlar om frågan om mitt livs ursprung och mål. När Petrus svarar ”Du är Messias, den levande Gudens son” så svarar Jesus ”Salig är du, Simon Barjona, ty ingen av kött och blod har uppenbarat detta för dig, utan min fader i himlen.”

Gud verkar i oss för att tron ska vara mer än något som vi bara bestämmer oss för. Det handlar om en inre övertygelse där Gud alltid är med. Gud är en levande del av mig och mitt liv. Vi får bejaka det och vara glada för det och vara stolta och ödmjuka för det. Tron är inget jag har tagit över av någon annan. Det handlar om något som jag måste tillägna mig i mitt eget liv.

Joh 15:1-5

Det här handlar inte om fruktträd utan det handlar om kyrkan och Kristus som en bild eller en illustration av en livsgemenskap. En motbild till en alltför stor individualism som är så stark i vår tid. Vi är beroende av varandra. Vi hör ihop. Tillsammans blir vi lärjungar som får vara fruktbärande och vi är också till för att bära frukt.

Luk 10:30-37

Vad är det att vara en medmänniska för varandra. Det kristna livet handlar om både munnens, hjärtats och handens be-kännelse till det dubbla kärleksbudet, kärleken till Gud och kärleken till medmänniskan. Hur kommer jag själv på vad jag ska göra som är gott? Vad kan jag göra på hemmaplan? För vår miljö, för ungdomar i farozonen, för människor som sitter ensamma och inte har någon som hälsar på dem, för människor som lever i utsatthet som vi inte förstår. Frågan är om jag tillhör dem som hittar goda skäl att gå förbi. Många gör det och här finns en utmaning som man då inte bryr sig om. Man kan låta sig inspireras av den barmhärtige samariern som gjorde det som ingen förväntade sig av honom.

Matt 13:24-30

Matteus 13 är ett kapitel där Jesus talar väldigt mycket om sådd och skörd. Det handlar om att Gud sår ut det som är gott som ska hamna på djupet i varje människa. Men det kommer också någon som sår ogräs i den goda säden. När man sedan ska ta hand om det som växer på

åkrarna kommer lärjungarna och säger ”Nu tar vi bort allt ogräs”. Då säger Jesus ”Nej, vi gör inte det eftersom risken är att om man tar bort det onda, dvs ogräset, så är risken att man också tar bort det goda. Dubbelheten som vi lever i hela tiden, mellan gott och ont, får oss att tänka ”Gud ta bort det onda så att bara det goda blir kvar.” Då svarar Gud ”Jag kan göra det, men det är inte så enkelt och det är inte dags ännu för jag har omsorg om varje människa här i världen.”

Livet i en värld som ibland kan kännas trygg förändras när vi får reda på att någon har sått ogräs mitt i alltsammans. Du och jag kan inte förändra allt, men vi kan få insikt om att vi inte är ensamma och inte övergivna.

Matt 6:25-34

”Gör er inga bekymmer.” Det är svårt att få detta att landa hos oss, men orden blir trovärdigare när de sägs utifrån den grundmurade erfarenheten att allt vilar ytterst i Guds hand och att Gud bär allt. Det betyder inte att vi ska leva slarvigt och ansvarslost men det är trots allt underbart att veta att Gud bär allt. Därför är det vår trygghet ”Vad som än händer”. Genom sin son har han bevisat sin trovärdighet i alla delar. Den får vi lita oss emot i alla sammanhang i all vår tid.

För att travestera på en vers i Lewi Petrus psalm ”Himmel och jord må brinna. Höjder och berg försvinna. Men den som tror skall finna. Tryggheten hos Gud finns kvar”.

Samma himmel.
Samma rättigheter.
Verkligheten ser olika ut.

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

SWISHA DIN GÅVA TILL
900 1223
svenskyrkan.se/fastekampanjen

act
Svenska kyrkan

Referat av Daniel Brattgårds föredrag den 16 juni 2023

Gudsbild och människosyn

Det här är ett ämne som engagerar oss allihop och alla har en erfarenhet. Hur kan man vara trygg i Guds händer vad som än händer? En del av det jag kommer att säga är färgat av min bakgrund att vara präst på sjukhus där sjukdom, lidande och död alltid finns i bakgrunden.

Jag medverkade en gång i Sommar i P1. Då ställde jag mig frågan: Vad ska jag prata om egentligen? Då kom jag på att jag ska låta människor följa med in i det inre livslandskapet. Då är det många som tror att i det inre livslandskapet finns bara en enda stor skräpkammare av obearbetade kriser, frusna sorger, galna moders- och fadersgestalter osv. En plats där vi stoppar undan sådant som vi inte vill veta av. En sådan skräpkammare har vi alla men om vi stoppar undan för mycket där så exploderar vi till slut. En väldigt viktig mentalhygien är faktiskt den syndabekännelse som vi har i varje söndagsgudstjänst. Där får man rensa rent: Nu lämnar jag den gamla veckan i Guds händer och jag går fri att möta den nya veckan.

Om vi nu vågar tro på att Gud förlåter oss. Det visar sig ofta att det är vi som har svårt att förlåta oss själva. Gud har mycket lättare att förlåta. Gud är mycket mer generös. Därför måste vi rensa rent men i oss människor finns också en massa andra saker. Det finns rätt mycket av filosofiska salonger där människor har fina tankar och funderingar om livet. Tankar som man inte vågar prata om med någon annan. Det finns också brunnar av djup i oss människor i var och en av oss men vi kanske tänker att det här är väl inte värt någonting och så censurerar vi oss själva istället för att säga så här tänker jag. Det finns också väldigt många religiösa altare och inte bara i våra kyrkor och utan också inne i människor. Jag hade inte riktigt väntat mig att

Daniel Brattgård.

hitta så mycket tro inne i människor som inte alls tar sig kyrkliga eller frikyrkliga uttryck.

Ett exempel:

Jag träffade en man regelbundet som berättade att han bad aftonbön varje kväll. Men för att hans hustru inte skulle tro att han hade gått och blivit religiös så knäppte han händerna under täcket och så samtalade han med vår Herre.

Mina samtal med honom var rättså hemliga. Han kom ner till sjukhuskyrkans expedition, men vid ett tillfälle var han på mitt rum och hans hustru kom på besök en dag. Då undrade hon var är han någonstans? En sköterska som inte riktigt följde reglerna vad gäller sekretess sade att han har samtal med sjukhusprästen. Men vad säger du? Ska han dö? Nej nej, men han har samtal med sjukhusprästen. Innan hon lämnade sjukhuset och gick hem så kom hon vägen om sjukhuskyr-

kan och berättade ” varje kväll ber jag aftonbön Men jag knäpper händerna under täcket så att min man inte ska tro att jag har gått och blivit religiös.” Därefter bad de aftonbön tillsammans. Det var ett lyckligt äktenskap, men det är känsligt med religion.

Ibland säger jag på skämt men för det mesta på allvar att Sverige är ett av världens mest sekulariserade länder i paritet med Japan. Sen är det något annat på gång i Sverige som vi har lite svårt att veta vad det är. I en stor undersökning där man undersöker värderingsförskjutning konstateras att på frågan: Tror du på Gud? så får man ganska låga procent. Om man istället frågar: tror du på en högre makt? Tror du på ett liv efter döden? så ökar plötsligt procenten som svarar ”ja”.

Vid en familjegudstjänst läste jag den kända texten om Jesus och barnen där Jesus säger ”Låt barnen komma till mig och hindra dem inte” Då sa jag till föräldrarna att det är precis det ni gör. Ni låter era barn komma till förskolan för att bli påverkade. Men så ställde jag en fråga till dem: Får man påverka sitt barn? Ska de inte välja själva i valfrihetens tidevarv?

Jag gav dem då följande exempel:

När mina barn växte upp så hade jag en diskussion med en annan förälder som sa ”Ni påverkar era barn medvetet genom att be aftonbön, be bordsbön, ta dem till kyrkans barntimmar och familjegudstjänster. Jag svarade ”Du påverkar dina barn lika mycket genom att inte göra det”.

Ansaret som förälder är att föra vidare det som man själv har haft glädje av.

Men man måste komma till en punkt där man själv väljer och för min del kom det ganska sent i livet. Jag har växt upp i ett prästhem. Min far var biskop i Skara stift i 16 år och han har prästvigat mig. När jag läste tredje terminen teologi i Lund kände jag att jag ska nog inte bli präst. Jag läste om Nya Testamentet om felkällor och texter som inte stämmer. Jag tvivlade väldigt mycket en hel termin. Idag kan jag se att det var vid den tidpunkten som jag slutade tro på mina föräldrars tro och började hitta en egen. Det måste man göra oavsett om man är uppvuxen i ett kristet hem eller inte. Vi kan berätta för våra barn om vår tro, men inte tvinga dem att tro. Det gjorde inte Jesus heller.

Vad är en existensiell fråga?

Den mest grundläggande existentiella frågan: Vad är meningen med livet?

De existentiella frågorna bränner till lite extra när vi får ett hot mot vår existens. Därför kommer de existentiella frågorna till ytan när vi som enskilda människor eller som samhälle upplever ett hot mot vår existens som exempelvis kriget i Ukraina. Den första existensiella frågan som vi människor ställer kommer väldigt tidigt i livet. Den kommer innan vi kan tala och det är i form av en lek, tittut-leken. I leken ser barnet först inte mamma men plötsligt är hon där, tittut! Då får man ögonkontakt. Det handlar om att vara sedd i någon annan människas ögon.

Hon var en gammal kvinna, som vårdades på ett sjukhus i Skottland. Hon såg inte ut att intressera sig för någonting, satt mest och bara stirrade ut genom fönstret. Efter hennes död hit-

tades denna dikt bland hennes papper. Detta gjorde att man fick sätta in massiv handledning och samtal för personalen på den avdelningen.

Vad ser ni, systrar?

Vad ser ni systrar, vad ser ni säj?

Tänker ni inom er, när ni tittar på mej:

”en knarrig gammal gumma, inte särskilt kvick, osäker om vanor, med frånvarande blick, som spiller ut maten och inte ger svar, när ni muttrar om henne som aldrig blir klar. Som inte ser ut att märka vad ni gör och ständigt tappar käppen och inte ser sig för, som viljelöst låter er göra som ni vill med matning och tvättning och allt som hör till.”

Är det så ni tänker, när ni ser mej, säg?

ÖPPNA ögonen, systrar, titta närmare på mej.

Jag skall tala om vem jag är, som sitter här så still, som gör vad ni ber mej och äter när ni vill.

- Jag är ett tioårs barn med en far och en mor, som älskar mej och min syster och min bror. En sexton års flicka, smäcker och grann, med drömmar att sanrt få möta en man. En brud nästan tjugo - mitt hjärta slår en volt, vid minnen av löften jag givit och håll't. Vid tjugofem - ännu har jag egna små, som behöver mej i hemmets lugna vrå.

En kvinna på trettio, mina barn växer fort och hjälper varandra i smått och i stort. Vid fyrtio är de alla vuxna och alla flyger ut. Men maken är kvar, och glädjen är ej slut.

Vid femtio kommer barnbarn och fyller vår dag, åter har vi småttingar, min älskade och jag.

Mörka dagar faller över mej, min make är död. Jag går mot en framtid i ensamhet och nöd. De mina har nog med att ordna med sitt, men minnet av åren och kärleken är mitt.

Naturen är grym, när man är gammal och krokig, får en att verka en aning tokig. Nu är jag bara en gammal kvinna, som sett krafterna tyna och charmen försvinna.

Men inuti denna gamla kropp bor ännu en ung flicka. Då och då uppfylls mitt medfarna hjärta. Jag minns min glädje, jag minns min smärta, och jag älskar och lever om livet på nytt, jag tänker på åren, de allför få som flytt och accepterar kalla fakta, att inget kan bestå.

Om ni ÖPPNAR era ögon, systrar, så ser ni ej bara en knarrig gumma. Kom närmare, se mej!

Riksmöte Mitt Sigtunastiftelsen 14–15 oktober 2023

**Tema: Lekman i Svenska kyrkan.
Nu och i framtiden**

**Svenska Kyrkans Lekmannaförbund
Uppsala stift**

Program och cirkatider. Med reservation för ändringar:

Lördag 14 oktober

- 11.00–13.00 Registrering och möjlighet att delta guidad tur i lokalerna.
- 13.15 Lunchbuffé.
- 14.00 Välkomsthälsning! Bernt Lagelius
Konferensrum
- 14.15–15.15 Helle Klein talar om sin nya roll som direktor för Sigtunastiftelsen och om lekmän i kyrkan.
Konferensrum
- 15.15 Eftermiddagsfika med både sött och nyttigt
- 15.45–17.00 Lekmän och kyrkomusiken. I går, idag och i morgon. Mattias Lundberg Professor i musikvetenskap Uppsala universitet.
Konferensrum
- 17.00 Incheckning i rum.
- 17.30–19.00 Fri aktivitet/utbyte av tankar och erfarenheter mellan deltagarna.
- 19.00–21.00 Middag som inleds med bröd, bredbart och grönt, följs av två mellanrätter - fisk och kött - och avslutas med en generös ost- och dessertbuffé.
- 21.00 Pianokonsert med John Beck.
Stora salen.

Söndag 15 oktober

Frukost öppnar kl. 07.30.

- 09.00–10.15 Volontärarbetets innehåll och inspiration. Anders Nordberg och Bo Johansson.
Konferensrum
- 10.15–10.45 Förmiddagskaffe med smörgås och bakverk.
- 11.00–12.30 Lekmannaedd gudstjänst. Maj-Britt Persson med flera från Dellenbygdens församlingskår.
Kapellet.
- 13.00 Lunchbuffé med en riklig salladsbuffé, en soppa, en kött- eller fiskrätt samt hembakat bröd.

Välkommen i Kristus till en fin helg tillsammans i Sigtuna!

ANMÄLAN TILL RIKSMÖTE MITT SIGTUNASTIFTELSEN 14 - 15 OKTOBER 2023

Fyll i blanketten och sänd anmälan till: Bernt Lagelius. Sunnansjö 203. 824 70 Delsbo
 Anmälan kan även ske via mejl till: bernt.lagelius@gmail.com

Bindande anmälan och betalning senast 13 september 2023. Betala till Uppsala stifts
 Lekmannaförbund BG 5084–8050.

Namn _____

Adress _____

Postnummer _____ Ort _____

Telefon _____

Priser: I priset per person för helpension ingår lunch vid ankomst på lördagen,
 eftermiddagsfika samt middag. Övernattning i hotellrum.
 Frukostbuffé på söndagen samt förmiddagsfika och lunch.

Kryssa i dina val nedan.

Jag deltar i guidningen

☐

Jag anländer till lunchen på lördagen

☐

Helpension per person del i dubbelrum 14–15/10 2145 Kr

☐

Jag delar rum med: _____

Helpension i enkelrum 14–15/10

2575 Kr

☐

Deltar lördag 14/10 utan övernattning

600 Kr

Lunch, eftermiddagsfika och middag ingår.

☐

Deltar söndag 15/10 utan övernattning

200 Kr

Förmiddagsfika och lunch ingår.

☐

Eventuella **matallergier:** _____

Information om program: Se vår hemsida: <http://www.uppsalastiftslekmannaforbund.se/>

Du kan även kontakta Bernt Lagelius 070 367 24 20 för ytterligare upplysningar.

Mer info om Sigtunastiftelsen: Se deras hemsida: <https://sigtunastiftelsen.se/>

Varmt välkommen till en fin helg tillsammans i Sigtuna!

**SVENSKA KYRKANS LEKMANNAFÖRBUND
FÖRBUNDSSTYRELSE (FS)****PROTOKOLL FS 1/23**
fört vid möte den 15 juni
2023 på Hjo Folkhögskola**Närvarande****FS:s Arbetsutskott (AU)**

Förbundsordförande	Anders Nordberg
1:e vice förbundsordförande	Anders Åström
Förbundssekreterare	Marie Nederman

Övriga ledamöter i FS**Representanter från stiftsorganisationerna**

Uppsala stift	Bernt Lagelius
Skara stift	Bo-Göte Palmqvist
Västerås stift	Bertil Hansson
Växjö stift	Göran Gynnerstedt
Härnösands stift	Per Sundin
Stockholms stift	Jimmy Ullgren

Övriga deltagare

Stiftelsen Brödet	Lena Åkerlund
Kassör Vallentuna LMK	Konstantina Mihaylova

§ 1 Inledning

Förbundsordförande Anders Nordberg hälsar alla närvarande välkomna till detta förbundsstyrelsens fysiska möte vid Hjo Folkhögskola. Anders framför Lekmannaförbundets tack till Herrens Jesus Kristus, till representanter från Skara stiftsförbund, till Anders Åström med familj, därtill Bo-Göte Palmqvist, för det förberedelsearbete och det mottagande som föregått själva styrelsemötet. Därefter förenar Anders Nordberg alla de närvarande i bön med vädjande om Guds välsignelse över mötet, i bön för alla närvarande ledamöter, för alla ordinarie ledamöter med ersättare som kallats men inte kunnat komma eller som inte velat komma och för alla som likväl i glädje på olika sätt tjänar Kristus och Lekmannaförbundet.

§ 2 Utseende av ordförande och sekreterare för mötet

Anders Nordberg utses till ordförande och Marie Nederman till sekreterare vid mötet.

§ 3 Närvaro och justerare

Förbundssekreterare Marie Nederman gör upprop. Noteras att representanter, såväl ordinarie som ersättare, saknas från stiftsförbunden i Linköpings stift, Strängnäs stift, Lunds stift, Göteborgs stift och Karlstads stift.

Mötesdeltagarna presenterar sig för varandra.

Bernt Lagelius utses till att justera dagens mötesprotokoll

§ 4 Dagordning

Utsänd dagordning godkänns.

§ 5 Bön för sammanträdet

Anders Nordberg ber om Guds närvaro och särskilt om Guds ledning under styrelsemötet.

§ 6 Psalmsång

Mötesdeltagarna sjunger **Psalm 199**, *Den blomstertid nu kommer*, verserna 1-5.

§ 7 Föregående protokoll

Anders Nordberg går kortfattat igenom protokollen från föregående sammankomster såsom FS- möte den 8 december 2022 och AU-möte den 15 maj 2023. Anders konstaterar att flera av de frågor och synpunkter som återfinns i dessa protokoll kommer att tas upp som egna ämnesområden vid dagens möte.

§ 8 Ekonomisk rapport

Marie Nederman informerar om den ekonomiska rapport för 2022, Årsredovisning, som förbundskassör Lennart Sjöstedt presenterade vid AU mötet den 15 maj 2023.

Förbundets samlade intäkter 2022 utgjorde per den 31 december 305 106 kr och samlade kostnader vid samma tidpunkt den 31 december 282 726 kr vilket resulterar i ett ekonomiskt överskott om 22 380 kr.

Förbundets tillgångar uppgick vid utgången av år 2022 till 273 459 kr, skulderna till 9 487 kr och eget kapital till 241 591 kr.

Bland redovisade intäkter om 305 106 kr finns ett belopp, 89 282 kr, rubricerat som Intäkter Riksårsmötet, vilket belopp avser såväl inbetalda deltagaravgifter som gåvor lämnade av enskilda medlemmar, kårer och stiftsförbund under 2022 och under de år som närmast föregått detta år .

Bland redovisade kostnader om 282 726 kr finns kostnader om 92 212 kr hänförliga till Riksårsmötet och vilka avser bl.a. reseersättningar, kostnader för vistelse (deltagaravgifter) på Åh stifts- och konferensgård, kostnader knutna till föredragshållare och sångare.

Härav följer att Riksårsmötet 2022 utföll med ett ekonomiskt underskott om 2 930 kr (89 282 – 92 212).

Mötesdeltagarna **efterfrågar en aktuell ekonomisk rapport avseende 2023** då deltagarna anser att det ur ett verksamhetsperspektiv är viktigt att snarast få information om förbundets aktuella ekonomiska ställning.

Beslut: FS beslutar att en aktuell Ekonomisk rapport över förbundets verksamhet ska utformas senast en vecka före kommande möten i AU och FS – en rapport inför AU-mötet och en rapport inför FS-mötet

§ 9 Rapporter från stiftsförbunden – antal kårer, ekonomi och årsmöten 2023

Bernt Lagelius informerar om att stiftsförbundsårsmöte inom Uppsala stiftsförbund har hållits i Torsåker den **23 april** och att Inom Uppsala stift finns **tre lokala kårer**.

Bo-Göte Palmqvist informerar om att stiftsförbundsårsmöte inom Skara stiftsförbund har hållits i samband med en bibeldag i Trollhättan och att inom stiftet finns **nio lokala kårer**.

Bertil Hansson informerar om att stiftsförbundsårsmöte inom Västerås stiftsförbund har hållits i Borlänge och att det inom Västerås stift finns **tre lokala kårer**

Göran Gynnerstedt informerar om att stiftsförbundsårsmöte inom Växjö stiftsförbund har hållits **den 6 maj** i Bymarkskyrkan, Jönköpings församling, och om att det i Växjö stift **finns elva aktiva kårer och en vilande kår**.

Per Sundin informerar om att han vid Härnösands stiftsförbunds årsmöte utsågs till ordförande för stiftsförbundet och om att **det finns två lokala kårer i Härnösands stift**

Jimmy Ullgren informerar om att **det finns fyra lokala kårer i Stockholms stift**. Årsmöte har genomförts och 100-årsjubileum har firats i Högalids kyrka under närvaro av biskop Andreas Holmberg som talade under temat: *"Jesus hörnstenen"*.

Mötesdeltagarna informerar om förekomsten av svårigheter att få in medlemsavgifter i tid från alla lokala kårer. I vissa fall får stiftsförbunden stå för den kostnad som en utebliven eller försenad medlemsavgift från medlemmen medför dels därför att samtliga medlemmar utan utträde inte betalar för sitt medlemskap, dels därför att medlemmar betalar för sent – efter stipulerad tidpunkt under medlemsåret. Det upplyses att det ofta saknas begäran om utträde med fortsatt medlemskap som resultat trots obetalda eller alltför sent erlagda avgifter.

Enligt förbundets stadgar ska inbetalningar från de lokala kårerna till stiftsförbundens kassörer göras senast den 15 juni (medlemsåret) och därefter ska stiftsförbunden till Riksförbundet betala den del av avgiften som belöper på Riksförbundets verksamhet. (f.n. 90 kr per medlem).

§ 10 Rutin för ansvar och ersättning för kostnader i samband med Riksårsmöten

Jan Henriksson har tagit fram ett förslag till administrativa regler för ersättning i samband med Lekmannaförbundets Riksårsmöten. Förslaget har utformats i syfte att bl.a. ge svar på frågor kring ansvarsfördelning av kostnader hos de enskilda kårerna, stiftsförbunden och riksförbundet. Med hänsyn inte minst till förbundets ansträngda ekonomi är det viktigt att

vidta åtgärder för att minska kostnaderna utan negativ inverkan på Lekmannaförbundets verksamhet och medlemsantal. Förslaget är tillkännagivet i AU.

Efter frågor och samtal resulterande i olika ståndpunkter knutna till föreliggande förslag till rutin för Lekmannaförbundets hantering av kostnader föranledda av kommande Riksårsmöten **beslutar Förbundsstyrelsen (FS) att bordlägga frågan om och förslag till en sådan rutin till nästkommande förbundsstyrelsemöte (FS), måndagen den 20 november 2023**

§ 11 Bildande av Redaktionsråd

Vid Riksårsmötet 2022 beslutades att det skulle utses och tillsättas en-två ansvariga medlemmar inom var och en av följande stiftsförbundsgrupper

1. Härnösands, Uppsala, Luleå stiftsförbund
2. Lunds, Växjö och Göteborgs stiftsförbund
3. Linköpings, Skara och Karlstads stiftsförbund
4. Stockholms, Strängnäs och Västerås stiftsförbund

Marie informerar om att det för närvarande finns nio anmälda representanter för Redaktionsrådet fördelade på de fyra stiftsförbundsgrupperna enligt följande:

Grupp 1: Bernt Lagelius, Uppsala stift och Per Sundin Härnösands stift

Grupp 2: Göran Gynnerstedt, Växjö stift och Ingemar Erikson, Lunds stift

Grupp 3: Jan Henriksson, Linköpings stift, Anders Åström, Skara stift och Björn Larsson, Karlstads stift

Grupp 4: Beryll Grandell, Strängnäs stift och Lena Åkerlund, Stockholms stift.

Under mötet förs diskussion om Redaktionsrådets uppgift. Anders Nordberg klargör att en uppgift för deltagarna i Redaktionsrådet är att se till att samla in material i form av t.ex. artiklar och information som berör Lekmannaförbundets verksamheter inom de stift till vilka resp. grupp inom Redaktionsrådet hör. Så ska t.ex. Bernt Lagelius och Per Sundin ansvara för och lyfta fram lekmanarörelsens verksamheter främst inom Uppsala och Härnösands stift tillika med lekmannaanknutna verksamheter inom Luleå stift.

Diskussion förs om behovet av att utse en sammankallande för Redaktionsrådet. Bernt Lagelius utses till att vid behov samråda och sammankalla aktiva i första hand inom Grupp 1 i syfte att gemensamt för Grupp 1 lämna förslag på tidskriftsinnehåll knutet till lekmanarörelsens verksamhet inom Uppsala, Härnösands och Luleå stift. Kontaktperson eller företrädare för övriga grupper 2 – 4 grupper utses inom resp grupp och namn meddelas Anders Nordberg omgående.

§ 12 Förbundets hemsida

Anders Nordberg informerar om att webbmaster Johan Liw varit försenad i arbetet med att uppdatera hemsidan. Under mötet framförs synpunkter på att nuvarande foton på

biskop och ärkebiskop bör bytas ut mot ett eller flera fotografier knutna till Lekmannaförbundets verksamhet.

Beslut: Anders Nordberg får i uppdrag att ersätta Hemsidans nuvarande foton med foton eller bilder hämtade från Lekmannaförbundets Riksårsmöte 2022 vid Åh stifts- och konferensgård samt att härutöver se till att uppdateringar görs löpande.

§ 13 Riksmöten 2023

Bernt Lagelius informerar om **Riksmöte Mitt** som kommer att genomföras **den 14-15 oktober** med **tema *Lekman i Svenska kyrkan, Nu och i framtiden***. Riksmötet arrangeras av stiftsförbundet i Uppsala stift och hålls i Sigtunastiftelsens lokaler i Sigtuna. Uppsala stiftsförbund sponsrar Riksmötet med 25 000 kr. Anmälningssblankett och information om programmet återfinns i Lekman i kyrkan nr 2 – 2023. **Anmälan ska göras senast den 13 september.**

§ 14 Riksårsmöte 2024

Marie informerar om att Jan Henriksson, ordförande för stiftsförbundet i Linköpings stift, har tagit fram ett förslag som bygger på att Riksårsmöte 2024 genomförs vid Vårdsnäs stiftsgård. Jan har fått två offerter från stiftsgården, en som avser möteskostnader vid två övernattningar, 31 maj - 2 juni, och en offert som avser möteskostnader vid en övernattning, 1 juni – 2 jun 2024.

Enligt offerten för lördag 1 juni-söndag 2 juni (en övernattning) är det totala priset 142 046 kr vilket motsvarar 1 896 kr per deltagare vid sammanlagt 76 deltagare. I priset ingår alla måltider, konferensrum, tillgång till kapell och boende.

Temat för Riksårsmöte 2024 bestäms av Förbundsstyrelsen -FS – i samråd med Stiftsförbundet i Linköpings stift som arrangerar mötet.

Förslaget som stiftsförbundet i Linköpings stift tagit fram godkänns av mötesdeltagarna.

Beslut: Förbundsstyrelsen beslutar att Riksårsmöte 2024 ska arrangeras av Linköpings stiftsförbund och genomföras vid Vårdsnäs stiftsgård under tiden 1-2 juni dvs. med en övernattning.

§ 15 Lekman i Kyrkan nr 3 – 2023

Presstopp den 1 september 2023

Ledare: Lena Åkerlund – Stockholms stift

Betraktelse: Ulla-Britt Sundin eller biskop Eva Nordung Byström – Härnösands stift

§ 16 Övriga frågor

Mötesdeltagarna samtalar och delger varandra tankar om vad som är unikt och viktigt för Lekmannaförbundets verksamhet. Ansvar, engagemang och delaktighet - alltid med Kristus i centrum är viktiga förutsättningar för att Lekmannaförbundet ska förbli ett levande förbund, en levande rörelse

§ 17 Nästa AU och FS möte

- Nästkommande AU: måndagen den 18 september 2023 kl 18.30 Zoom-möte.
- Nästkommande FS: måndagen den 20 november 2023 kl 18.30 Zoom-möte.

§ 18 Avslutning

Anders Nordberg tackar Herren Jesus Kristus och mötesdeltagarna för styrelsemötet samt ber om Herrens välsignelse över Lekmannaförbundet, över närvarande ordinarie och ersättare från stiftsförbunden och avslutar härefter mötet med gemensam Psalmsång **SV Ps. 646 , Grip du mig Helige Ande.**

Marie Nederman
Förbundssekreterare

Anders Nordberg
Förbundsordförande

Lekmannaförbundets förbundsstyrelsemöte i HJO den 15 juni 2023

Bernt Lagelius, ordförande, Uppsala stiftsförbund. Anders Åström, förste vice förbundsordförande, riks. Anders Nordberg, förbundsordförande, riks. Per Sundin, ordförande Härnösands stiftsförbund. Bo-Göte Palmqvist, Skara stiftsförbund. Lena Åkerlund, Stiftelsen Brödet, Stockholm. Göran Gynnerstedt, Växjö stiftsförbund. Bertil Hansson, ordförande, Västerås stiftsförbund. Konstantina Mihaylova, Vallentuna lekmanakår, Stockholm. Jimmy Ullgren, Stockholms stiftsförbund. Marie Nederman, förbundssekreterare, riks.

Kyrkans födelse del XIII

Kyrkans födelse enligt evangelisten Lukas genom Apostlagärningarna, med Petrus och Paulus samt kyrkans identitet och tillväxt därefter – Petrus, Paulus, Gnosticism, Marcion, Irenaeus, Tertullianus, Clemens, Origenes Konstantin, Athanasius, Julianus, Ambrosius, Nestorius, Kyrillos av Alexandria, Leo den Store, Alarik, Hieronymus, Chrysotomos och Columba d.ä. Augustinus, Donatister och Pelagianer.

Kyrkan i Nordafrika

Den stora förföljelse som, kejsar **Diocletianus** (ca 243-316) igångsatte, berörde Afrika både direkt och indirekt mer än något annat område i väst. Så fick t.ex. **alla de 47 kristna i Abetina, sydväst om Kartago, lida martyrdöden**. Under 200-talet hade den afrikanska kyrkan upplevt en väldig expansion. Men på grund av det gensvar kejserliga dekret där fick och det stora anseende som martyrer och bekännare åtnjöt, uppstod konflikter, som resulterade i en splittring mellan **donatister** och huvudströmmen av kristna. Snart stod biskop mot biskop i många städer och byar. Trots och på grund av kejserliga förföljelser frodades donatisterna. Ett utdraget möte mot slutet av Konstantins tid samlade 270 donatistiska biskopar. Konstantin måste ge med sig när dessa tog över en basilika som Konstantin hade låtit bygga i den numidiska staden **Cirta** (nytt namn: Konstantin), och gav de katolska en annan kyrkobyggnad.

Efter **Julianus** regering (mars – juni år 193) dominerade Donatisterna 300-talets kyrka i Nordafrika. Protester mot sociala orättvisor tog sig uttryck i religiösa avvikelser. **Donatus** och **Parmentianus** var begåvade ledare. Man ansåg sig därför ha råd att driva bort den dugligaste afrikanske teologen mellan Tertullianus och Augustinus – **Tyconius**, som förlorade i en intern donatistdebatt om kyrkans väsen.

I början av 300-talet levde två afrikanska vältalare och apologeter, som också var kända skribenter. (**Apologet** = grekiska och betyder '**försvarare**'. – försvarare av Kristus gentemot staten - kristendomsförsvarare.) **Arnobius den äldre** från Numidien var lärare åt **Lactantius**, som dog omkring år 320. Lactantius blev i sin tur **privatlärare åt Diocletianus' hov i Nikomedia** och senare, efter det att han hade blivit kristen, **också vid Konstantins**. Genom sitt eleganta latin vann han titeln – **Den kristne Cicero**. Hans bok "**Förföljarnas död**" demonstrerade på ett makabert sätt tesen, att förföljare alltid möter ett oblikt öde. Tre andra apologetiska verk, inklusive **Gudomliga institutioner, anbefaller kristendomen åt bildade läsare. Hans teologi var bristfällig**, då den ofta hade rationalistiska och moralistiska tonfall. **Manekeismen** var också **framgångsrik i Afrika** trots att **den bannlystes å 297. Den samlade upp rester av den gnostiska traditionen. Dess stränghet och radikalism** tilltalade en så framstående tänkare som **Augustinus**, som dock **vann människor för Kristus på annat sätt**.

Att **Augustinus** blev utsedd till **presbyter** och senare till **Hippus biskop markerade början till ett återuppvaknande av den allmänna kristna tron och påskyndade donatisternas nedgång**. Augustinus **uppmuntrade klosterlivet inom den katolska kyrkan**. Från hans katedral och domkapitel med semina-

Biskop Augustinus.

rium utgick åtskilliga biskopar till olika afrikanska kyrkor.

Augustinus höjde framför allt självförtroendet och den intellektuella nivån hos afrikansk katolicism. (Själv hade han mött bara upplyst katolsk kristendom utanför Afrika). Under **Aurelius, Kartagos biskop 391-2 till ca år 430, utövade biskopsmötena åter inflytande över det kyrkliga livet. Synoderna i Hippo (393) och Kartago (397) utgav de första fullständiga Kanon för NT** (Nya Testamentet) i väst. **Synoderna var viktiga, när det gällde att ena biskoparna kring sådana frågor som donatismen, när den mot slutet av 300-talet omfattade mer än hälften av den nordafrikanska kristenheten.**

Augustinus använde till en början teologiska argument och förnuftsskäl i sin kamp mot donatisterna. Men när dessa inte hade någon verkan och det uppstod nya **oroligheter och tumult mellan donatister och katoliker, sökte Augustinus och ärkebiskopen i Kartago hjälp i Rom, både hos kyrkliga och kejserliga myndigheter.** Efter en kejserlig utredning under guvenören **Marcellinus** i Kartago år 411, då **246 katolska biskopar konfronterades med 284 donatister, förklarades donatismen kättersk och undertrycktes, särskilt i städerna. Donatisterna kom att koncentrera sig till Numidien, men blott rester av den donatistiska kyrkan levde kvar fram till morenas invasion.**

De afrikanska kyrkorna hade stått i ett nära men inte underordnat förhållande till romkyrkan – åtminstone sedan Tertullianus tid. I sina antidonatistiska kampanjer hade deras biskopar sökt stöd hos Rom, och **den pelagianska kontroversen** kom att göra dem ännu mer beroende av Roms biskopar. Vid ett kyrkomöte i Kartago år 416 förklarades pelagianismen kättersk, därför att den förnekade arvsynen och Guds nåds nödvändighet och hävdade människans förmåga att av fri vilja leva ett syndfritt liv. När påven **Zosimus** upphävde sin företrädares bannlysning av **Pelagius** och hans medhjälpare **Celestius**, underströk ett nytt kyrkomöte i Kartago år 418 tidigare afrikanska utslag. **Zosimus måste böja sig för afrikanerna.**

Inte alla afrikanska kyrkoledare delade Augustinus skarpa opposition mot de pe-

lagianska lärorna. Mot slutet av 420-talet fanns det några munkar i Hadrumentum i Buzacena (Tunisien) och Kartago som föreslog vissa modifikationer i hans anti-pelagianism, och detta resulterade i vad som vilseledande kallats "semi(halv) pelagianism". Fallet med **Apiarius** är ett exempel på hur de afrikanska biskoparna försökte hävda sin traditionella självständighet gentemot Rom. **Apiarius**, en numidisk presbyter, hade vädjat till påve Zosimus, sedan han hade avsatts av sin biskop. Zosimus försökte återinsätta honom i sitt ämbete, men detta ledde bara till att kyrkomötet i Kartago år 418 i ett dekret förbjöd alla sådana vädjanden till kyrkliga myndigheter utanför Afrika. Romerska biskopar stödde sin auktoritet på beslut från kyrkomötet i Sardica, men Afrika visste bättre. När **situationen upprepades några år senare, insisterade afrikanerna på afrikansk självständighet, även om de erkände Rom som ett honnörseppiskopat.**

Augustinus (344-430)

Augustinus betraktas som den störste av kyrkofäderna, vilken genom sin personlighet, begåvning och sitt självständigt tänkande utövade inflytande över hela medeltidens religiösa och teologiska liv. Augustinus föddes i Tagaste i Numidien (nuvarande Algeriet) år 344. Augustinus far var en hednisk rådman, men genom sin sant fromma kristna mor, **Monica**, fick Augustinus under sin barndom, starka bestående intryck. Han döptes dock först år 387 efter en lång religiös och filosofisk pilgrimsfärd, som han beskrivit i sina nedtecknade **Bekän-**

nelser. Han genomgick **vältalighetsskola i Kartago** och blev sedan själv lärare i retorik i staden. Enligt egen beskrivning var han under denna tid en njutningslysten ung man. Som 19-åring fick han genom läsning av en av **Ciceros** filosofiska skrifter en ideell inriktning och började **söka efter sann gudsupplevelse. Kristendomen avvisade han bl.a. för vissa barbariska avsnitt i Bibeln. Han drogs i stället till manekeismens synkretiska religion, som gav sig ut för att vara sann kristendom.** I dess dualistiska mytologi tyckte han sig finna en förklaring till det ondas uppkomst, då han tilltalades av dess asketism. **Så småningom upptäckte han dock att manekeismen inte hade några svar att ge på livsfrågorna, och han stöttes bort av dess kosmologiska fantasier.**

Desillusionerad begav han sig till **Rom** där han en tid delade "akademikernas" skepticism. År 384 utnämndes Augustinus till **statsavlönad lärare i retorik i Milano** och kom under inflytande av **biskop Ambrosius** och kristna nyplatonikers ideer. Dessa ideer undanröjde det som fjärrmat honom från allmänkyrklig kristendom. **Ambrosius kunde presentera kristendomen på ett intelligent men ändå övertygande sätt och han tolkade de svåra berättelserna i GT allegoriskt. Nyplatonikerna sökte visa att allt berodde av Gud, den fullkomliga, och det var endast i förening med honom som människosjelen kunde finna sin uppgift.** Augustinus leddes till att läsa Pauli brev och fann samma sanningar uttryckta där, men också att **det**

var Gud som själv i sin kärlek drog människan till sig för att frälsa henne.

Nu kände han sig kallad att lämna det världsliga för att leva för Gud. **I över 10 år hade han sammanbott med en kvinna, men bröt nu den förbindelsen.** Han hade med beundran hört om östliga kristnas avsägelser av världen, men **det var år 386 vid läsningen av Rom 13:1-14 i en trädgård i Milano** som han själv blev löst.

Innan han blev döpt av Ambrosius drog han sig tillbaka till en lantgård **Cassiciacum tillsammans med några vänner för att samtala och meditera om Gud.** Monica hade varit övertygad om att hennes son en dag skulle bli omvänd, och hon fick i **Ostia**, strax innan hon dog, med honom uppleva en av höjdpunkterna i hans frigörelseprocess.

Augustinus kom sedan hem till Tagaste och bildade där en klosterliknande gemenskap för studier och meditationer. År 391 blev han nära nog tvingad in i en prästtjänst i kuststaden **Hippo, där han år 396 utnämndes till biskop.** Under resten av sitt liv var Augustinus **förkunnare och själasörjare, domare och medlare, organisatör för kristet barmhärtighetsverk, outtröttlig försvarare av kyrklig ortodoxi och författare till en mängd skrifter. Hippos halvbedniska katoliker och hårdnackade donatister fick honom snart att vända sig från de kristna nyplatonikernas trygga humanism till en mer biblisk och pessimistisk syn på den mänskliga naturen, samhället och historien. Hans *Confessiones* (Bekännelser) var en tidig frukt av denna nya syn, *De Civitate Dei* (Om Gudsstaten) en mer mogen sådan. Radikalt avvek han där från synen på staten som en gudomlig ordning.** Augustinus utvecklade sin inflytelserika princip *"Tro för att förstå"*, när han opponerade sig mot manikeisternas rationalism. Samma princip använde han själv i ett flertal skrifter, framför allt i *"De trinitate"* – epokgörande för treenighetens läras utveckling i västerlandet.

Det var uppgörelsen med pelagianerna som fick honom att **utveckla sin lära om syndafallet och arvsynden som både fördärv och skuld, om nödvändigheten av Guds nåd i Kristus för att frigöra viljan att vända sig till Gud och om förutbestämmelsen och utkorelsen.** Att

tillhöra kyrkan var en förutsättning för att uppnå salighet, menade han.

De ariska vandalerna belägrade Hippo, när Augustinus dog år 430. Augustinus som levde mitt up i det sönderfallande Roms skakningar och spräckningar, **lärde de kristna att uthärda världen där ondskan obesegrad regerar och att söka den himmelska stadens frid.** Han befann sig vid slutet av den romerska kristenhetens skapande tidsålder och skulle **dominera de medeltida kyrkledarnas och reformatorernas tänkande.**

Augustinus beskriver sin omvändelse *"Men när denna genomträngande självrannsakan nått själva den hemlighetsfulla urgrunden och dragit hela mitt elände upp i dagens ljus inför mitt eget hjärta, bröt en våldsam storm lös, följde ett skyfall med tårar.... För jag kände att mina synder höll mig kvar. Hur länge, hur länge skall jag hålla på att säga 'I morgon, i morgon? 'Varför inte denna stund göra slut på min förnedring' ?, sade jag och grät i mitt hjärtas yttersta förtvivlan."*

Men plötsligt hör jag en röst från huset bredvid – jag vet ej om det var en gosses eller en flickas – som åter och åter sjunger samma ord: **"Tag och läs, tag och läs"**. Strax ljusnade mitt ansikte och jag började intensivt tänka efter, om jag hört barn sjunga en dylik ramsa i någon lek, men jag kunde inte komma ihåg att jag hört någon dylik förr. Jag höll tillbaka tårarna och reste mig upp. **Jag kunde ej tyda detta som något annat än en gudomlig befallning att taga Bibeln och läsa det första kapitel jag fick upp.**

Jag hade nämligen hört berättas om Antonius, att då han händelsevis fått höra ett stycke ur evangeliet uppläsas, han känt följande ord riktade till honom själv: **"Gå bort, sälj vad du har, giv åt de fattiga och kom sedan och följ mig"** och att han på detta ord från Gud genast blivit omvänd. Jag skyndade därför tillbaka till **Alypius'** plats, där jag hade lämnat Paulus brev, när jag rusade bort.

Jag fick tag i dem, jag öppnade dem, jag läste tyst det kapitel som jag först slog upp: "Icke i Gillen och Dryckeslag, icke i otukt och utsävningar, icke i kiv och avund. Utan ikläden eder Herren Jesus Kristus - dragen icke omsorg om köttet till begärelser." Jag ville icke läsa mer – jag behövde det inte heller. Ty med detsamma jag läste de sista orden, strömmade visshetens ljus in i mitt hjärta och allt mörkt försvann." (Ur Augustinus Bekännelser, VIII:12)

Vandalerna trängde över Spanien in i Afrika år 429 och besegrade Kartago 439 och regerade fram till år 533. Som en följd därav utsattes katoliker och donatister för samma förföljelse under en längre period.

Sådana avfällingar som **Vandalerna som var arianska kristna** sökte uppnå kyrklig enighet på hävdvunnet romerskt vis. **De påtvingade omdop, fördrev biskopar, förhindrade att dessa ersattes av andra och upplöste klostren. Det förekom vissa avbrott med fred och ro, särskilt under Gunthamund (484-496), när Drakontius, Afrikas ende betydande kristne poet levde och verkade i Kartago och under Hilderik (523-530),**

Kartago.

under vars regering ett afrikanskt kyrkomöte hölls i huvudstaden (525).

För allmänkyrkliga författare var det oundvikligt att ge sig i kast med arianismen. **Till kämparna hörde *Quodvult-deus*, Kartagos biskop**, vars landsflykt 456-457 innebar att biskopsämbetet var vakant i ett kvartssekel. En annan **landsförvisad biskop, *Viktor i Vita***, sammanställde en ovärderlig historik över de arianska förföljelserna omkring år 485. ***Vigilius*, Thapsus biskop**, flydde ca 484 till Konstantinopel, där han skrev en utförlig redogörelse över de östliga irrlärorna, särskilt monofysitismen. ***Fugentius* var en munk**, grundare av kloster innan han blev biskop i Ruspe. Han tillbringade 15 år i landsflykt i Sardinien tillsammans med en hel del andra biskopar och skrev som ivrig **augustinian** mot både arianer och pelagianer. **Landsförvisade afrikanska präster och munkar** gav värdefulla bidrag till det kyrkliga livet i Spanien, Italien och Gallien. Efter det att ***Justinianus*** genom **Belisarius** hade återintagit Afrika år 533, återvann allmänkyrklig kristendom mycket av sin kraftfullhet. Sin energi använde den nu mer mot de östromerska kejsarnas kompromisser med monofysiterna än mot donatisterna, som ännu höll sig flytande, särskilt i Numidien. Den ömsesidiga förståelse som hade rått mellan katoliker och donatister under de arianska förföljelserna tycks ha resulterat i att "samfunden" erkände varandra. Påven ***Gregorius I*** förebrädde upprepade gånger de arianska biskoparna, deras slapphet när det gällde att bekämpa donatisterna.

På 600-talet motsatte sig ett afrikanskt kyrkomöte den kejsarliga **monotheistiska teologin (646)**, men tiden höll på att bli knapp för afrikansk kristenhet. De muslimska **saracenerna** började sin invasion år 642-643, intog Kartago år 698 och hade fullbordat sin erövring 709. Vi mitten av 1000-talet kvarlevde endast tre biskopsdömen i Nordafrika, och 100 år senare fanns inte något kvar. Endast litterära verk och imponerande arkeologiska monument bär i dag vittne om tidig afrikansk kristenhets liv och kamp för självständighet.

Donatister och Pelagianer

Donatisterna

utgjorde en **proteströrelse** som hävdade att kyrkan skulle vara helig. Röelsen höll

sträng disciplin och trotsade gudlösa regenter. Donatisterna hade valt sin förste biskop i **Kartago år 311**, sedan de hade förkastat den katolske **Caecilianus** som blivit invigd av en som gjort sig skyldig till **förräderi**, när han utlämnat dyrbara bibliska manuskript till förföljare och därför betraktades som avfälling. Sådana avfällingars sakramentsförvaltning ansåg donatisterna som ogiltig.

Under **biskop Donatus** organiserade de sig i en frikyrka, som bestod i mer än 100 år och som fick stor tillslutning – också genom protester mot orättvisor då misskrediterade asketismen. **De underbläste ett bondeuppror**. Under biskop ***Perminianus*** upplevde kyrkan en tillbakagång efter stöd åt lokala revolter mot Rom. **Donatistiska circumcellioner**, som lätt, förväxlades mot **Östroms aggressiva vandrande munkar**, misskrediterade asketismen genom sina våldshandlingar mot den bestående samhällsordningen.

Hos biskoparna **Aurelius i Kartago** och **Augustinus i Hippo** mötte donatisterna sina övermän.

Augustinus försökte först med teologiska argument och framhöll bl. a. att eftersom Kristus själv var den främste utdelaren av sakramenten, kunde dessa inte mista sin kraft genom ovärdiga distributörer. **Men han framhöll också att sakramenten inte var till någon nytta, om de som tog emot dem höll sig utanför Kristi hjords andliga gemenskap i kärlek och endräkt.**

Donatisterna ville inte höra på dylika tongångar, och deras fortsatta motstånd, ledde till att biskoparna i Hippo och Kartago vände sig till kejsarliga myndigheter i Rom, som afrikanska kyrkoleddare annars inte hade så mycket till övers för. **Donatisterna** stämplades år 411 genom lagstiftning som **kättare**. De kom att koncentrera sig till **Numibien** – levde upp ett tag efter att ha nått ett visst samförstånd med katolikerna **under gemensamt förtryck av de arianska vandalerna** men **krossades helt av de invaderande morerna på 600-talet**. Förtrycket av donatisterna under Augustinus tid kan ha försvagat kyrkan inför det angreppet.

Pelagianerna

Pelagius var en **brittisk munk**, som i början av 400-talet kom till Rom. **Upprörd över det sedliga förfall han mötte där, utvecklade han en moralistisk kristendomsuppfattning**. Han hävdade att människan **ägde fri vilja** att välja mellan gott och ont, liksom Adam före syndafallet. Att Adam valde det onda skadade bara honom själv. **Arvsyndens ansåg Pelagius som motsägelse, då synd förutsätter en fri vilja**. Det var genom Guds nåd som människan fått fri vilja och som Kristus hade uppenbarat Guds lagar och genom sitt föredöme visat att människan kunde leva ett syndfritt liv. Genom dopet fick hon syndernas förlåtelse, med sedan måste hon i lydnad mot Gud, visa att hon förtjänade det eviga livets belöning, ansåg Pelagius.

Samma år som konfrontationen mellan katoliker och donatister ägde rum i **Kartago år 411**, kom Pelagius dit med sin lärjunge **Celestius** men fortsatte själv till **Palestina**.

Augustinus kände sig uppfordrad att **angripa Pelagius lärar**, då han menade att de **förnekade kristendomens innersta väsen**. Augustinus fick det nordafrikanska episkopatet att **fördöma pelagianismen vid kyrkomöten i Kartago år 416 och 418**.

Trots sitt kyrkopolitiska nederlag fick pelagianismen i **fortsättningen vissa anhängare** bl.a. den avsatte biskopen **Julianus av Ecclanum** som hävdade att **Augustinus förnekade Gud som det godas skapare genom sin arvsyndslära och att han gett upp tanken på Kristus som hela mänsklighetens Frälsare genom sin predestinationslära**. Den pelagianska striden tvang Augustinus att vidareutveckla sin uppfattning om "syndens makt, den mänskliga viljans vanmakt och Guds oförtjänta nåds allmakt."

I nästkommande tidskrift ska vi behandla Kristna, Kristen Asketism och Munkväsendets utveckling.

Anders Nordberg

Rapporter från Stiftsförbunden

Härnösands stiftskonvents vårkonvent och årsmöte den 16 april 2023

Efter att ha ätit en smörgås i församlingshemmet i Grundsunda samlades deltagare och ledamöter i stiftsförbundets vårkonvent och årsmöte i Grundsunda kyrka.

Innan klockorna ringde berättade Gösta Nordberg om kyrkan, byggd på 1400-talet och därmed en av tre kvarvarande medeltidskyrkor Nolaskogs. Kyrkan är invändigt 22 x 11 m med 1 1/2 m tjocka gråstensväggar. Mycket arbete har lagts på att återställa målningarna i taket. Kyrkfönstret i koret har gjorts av Fredrik Henkelmann, född i Grundsunda men bosatt i Stockholm. Altarringen försvann vid senaste renoveringen för att ge bättre plats i koret. Dopfunten från 1600-talet är skuret ur ett enda stycke trä. Predikstolen är karolinsk barock av Erik Olofsson Bring i Anundsjö. Klockstapeln är av bottnisk typ, uppförd 1794 av Lars Persson Grundström i Klabböle i Umeå men med rötterna i Grundsunda.

Därefter började mässan där båda kyrkvårdarna, Gösta Nordberg och Doris Hamberg samt prästen Ulla-Britt Sundin alla är medlemmar i Öviksortens lekmanakår. I sin predikan med tema Påskens vittnen inledde Ulla-Britt med att berätta om en syn hennes mor Svea hade då Sveas man låg på intensivvårdsavdelningen på Örnsköldsviks sjukhus.

Syskonen Johannes och Hedvig Ulander sjöng vid ett par tillfällen under gudstjänsten ackompanjerades av församlingens kantor Göran Lundberg.

Efter gudstjänsten samlades de flesta av kyrkobesökarna i församlingshemmet där god laxsoppa serverades, denna gång av hamnlaget i Skeppsmaln. Göran ackompanjerade allsång och även här sjöng Johannes och Hedvig.

Den nyvalda styrelsen. Stående fr v Priscilda Helenius, Gösta Nordberg, Maude Eriksson, Juhani Ahonen, Per Sundin, Lars Huss. Sittande Anna Berggren. (Saknas: Arne och Elvi Eskilsson). Foto: Linea Hægghund

Förbundets sekreterare Per Sundin tackade för det välkomnande församlingen hade ställt upp med. varefter han inbjöd lekmanakårerna till årsmötesförhandlingar på övervakningen.

Årsmötet öppnades av förbundets ordförande Juhani Ahonen. Curt Eriksson ledde därefter förhandlingarna.

Den stora förändringen blev att Juhani avgick som ordförande och efterträddes av Per Sundin. Ny sekreterare blev Lars Huss. Eftersom att hela styrelsen omvaldes blev de enda avtackningarna att Elisabeth Walfridsson belönades för lång sekreterargärning som avslutades redan

vid föregående årsmöte, och mötesordföranden Curt Eriksson med en blomma och accessoarer från förbundet. Den nyvalde ordföranden Per Sundin passade också på att tacka Doris Hamberg som ensam skött valberedningen, och dessutom gjort mycket för att vi skulle få ett mycket fint vårkonvent i stiftets nordöstra hörn.

*Per Sundin
Stiftsförbundsordförande*

Växjö stifts lekmanaförbund – Årsmöte och Inspirationssamling lördagen den 6 maj 2023

En vacker vårdag, lördagen den 6 maj 2023, samlades Växjö stifts lekmanaförbund till årsmöte i Bymarkskyrkan, tillhörande Jönköpings församling. Bymarkskyrkans lekmanakår stod som värd för årsmötet.

Bymarkskyrkan är väldigt vackert placerad på en höjd omgiven av en park med planteringar, gräsmatta och skogsdunge och med vidunderlig utsikt över stad och vatten. Den uppfördes 1935 men har genomgått ombyggnader sedan dess. 1963 fick den sitt nuvarande namn Bymarkskyrkan. Nu den 6 maj var sex kårer från Växjö stift representerade med sammanlagt 22 deltagare.

Vi togs emot med Lekmanaförbundets egen flagga hissad. Den är vackert blå med gult emblem och är en viktig del i gemenskapen.

Vi samlades till välkomstkaffe med fralla i Martasalen – belägen i kyrkans bottenvåning. Vår stiftsförbundsordförande Kerstin Göransson hälsade välkommen samt även förbundets riksordförande Anders Nordberg, som var på hemma-plan.

Sedan förflyttade vi oss till kyrksalen i kyrkans övre plan för att fira mässa. Officiant var församlingens kyrkoherde Ann Aldén. Medverkade gjorde också kyrkomusiker Christina Petersson.

Närmsta söndagens firningsämne var ”Växa i tro”. Kyrkoherden talade om att Gud alltid är vår vän och att varje dag är en gåva av honom. Men varje dag är också en möjlighet för oss att växa och komma närmare Gud i tillit.

Efter mässan förflyttade vi oss till åter till Martasalen för årsmötesförhandlingar. Innan förhandlingarna började hölls parentation över avlidna medlemmar under det gångna året och ljus tändes av

Göran Gynnerstedt utan att några namn nämndes.

Allra först var det val av presidium och Kerstin Göransson omvaldes till stifts-förbundsordförande med vice ordförande Göran Gynnerstedt och med sekreterare Börje Kling, Till protokolljusterare tillika rösträknare valdes Göran Tränk och Åke Skjöld. Årsavgiften fastställdes för 2024 till 20 kr. Till stiftsförbundets ombud vid Sensus distriktsstämma valdes Stefan Liljehorn. Det beslutades också att stifts-förbundet vid årsskiftet ska avveckla sitt postgirokonto till förmån för stifts-förbundets bankgiro. Ordföranden Kerstin Göransson inbjöd till höstkonvent i Landeryd i samband med Långaryds församlingskårs 60-årsjubileum lördagen den 16 september 2023. Om tid och plats för stiftsförbundets årsmöte (vårkonvent) 2024 fick styrelsen i uppdrag att besluta. Reklam gjordes för Riksmöte Syd, Lek-

mannaförbundets sommarmöte på Hjo folkhögskola den 16-18 juni 2023 med tema "Trygg i Guds händer – vad som än händer".

En välsmakande lunch intogs i Martasalen och efter detta blev det åter förflyttning till kyrksalen, där Södra Vätterbygdens folkhögskolans musiklinje under ledning av Jacob Wessbo bjöd på en otroligt fin vårkonsert betitlad "Vinter, Vår och Sommar till Guds ära!". Vilka sångarförmågor – vi trodde att vi befann oss i himmelska salar. Vid flygeln satt Gittan Glans, som också komponerat "Polska på tvären", vilken framfördes. För att säga en del verk som vi fick njuta av var; *Till Herren ropade jag i min nöd* av Otto Olsson. *Ave Verum* av Mozart. *Shall I compare thee to a summer's day* av Shakespeare. *Den blida vår är inne* av

Gunnar Eriksson och till slut Vårnatt av Stenhammar.

Dagens avslutning blev gott kaffe och hembakat i Martasalen som samlade alla. Ordföranden Kerstin Göransson framförde allas vårt stora tack till Bymarkkyrkans Lekmannakår och till deras medlemmar som ordnat en så minnesrik samling med välsmakande kaffestunder och lunch samt med körsång framförd med yppersta kvalitet.

Tacksamma till Herren Jesus Kristus, till Bymarkskyrkans lekmannakår och till Musiklinjen vid Södra Vätterbygdens folkhögskola bröt vi glada upp efter en mycket minnesrik dag!

*Ingrid Nordlund, Förbundsmedlem
Vetlanda*

Skara stifts Bibeldag i Trollhättan den 1 april

Skara stift har haft Bibeldag i Lextorpskyrkan i Trollhättan i ett strålende väder när Sverige är som vackrast. Ordförande Berit Söderberg i Kyrkans lekmannakår i Trollhättan hälsade alla välkomna och vi började vid kaffebordet med kaffe och fralla. Efter förmiddagsfikat fick vi en presentation av den vackra Lextorpskyrkan av Gunnel Wadell och därefter firades morgonmässan ledd av kaplan Lars-Åke Pettersson. Präst Owe Johansson höll ett föredrag med temat "Nåd och Frid, apostlagärningarnas innebörd". Owe är både rolig och påläst och hans föredrag var mycket uppskattat. Stiftets ordförande Anders Åström tackade Kyrkans lekmannakår i Trollhättan för ett gediget genomförande av Bibeldagen. Dagen avslutades med lunch samt kaffe och kaka. Det gick inte att ta miste på den glädje som fanns hos de drygt 50 deltagarna över att äntligen kunna få ses igen efter pandemin.

Bo-Göte Palmqvist

Öviksortens lekmanakår i Själevad – Härnösands stift Utflykt till Anundsjö den 18 juni

Öviksortens lekmanakår i Själevad företog en utflykt till Anundsjö 18 juni. I motsats till fjolårets utflykt till Nordmaling gynnades årets utflykt av strålande sol.

Tanken var att börja den med gudstjänst i Anundsjö kyrka, men den dagen höll istället Anundsjö EFS gudstjänst i församlingshemmet. Framtidskyrkans egen pastor Jonas Byström predikade över dagens tema "Kallelse till Guds rike". Han målade upp en bild av hur vi skulle bli uttagna av Zlatan till ett världslag i fotboll. Men kallelsen till Guds rike är mycket större. Alla är kallade. Han jämförde också med sin egen kallelse till pastor, som i barndomen fick sin gomspalt opererad. Hans talförmåga var hans handikapp, men var nu ett viktigt redskap i hans kallelse som EFS-pastor.

Gudstjänsten avslutades med ett kyrk-kaffe där utflyktsdeltagarna passade på att ta beslut om önskat upplägg för höstterminens bibelstudier.

Förre kyrkoherden i Anundsjö Kenneth Lindmark guidade oss sedan i kyrkan men inledde den genom att spela upp en förinspelad presentation. Där informeras om inskrifterna i kyrkklockorna som i sig var lovsånger i gudstjänsten. Altaruppsatsen tillverkades i slutet av 1700-talet av Pehr Westman i rokokostil. Den omramade ett vackert glasfönster med uppståndelsemotiv som Anundsjö Ungdom hade donerat till kyrkan 1913. En av Kenneths förfäder och företrädare som kyrkoherde i slutet på 1600-talet Olof Anzenius hade låtit förfärdiga dopfunten av trä som minne av en späd sons död 1665. Kyrkan anses vara uppförd 1437 men tidigare fanns en stenkyrka

Utflyktens deltagare samlade på trappan till Tingshuset.

som man hittat lämningar efter och markeras på kyrkogården med ett stort träkors.

Vi lovade att tacka Kenneth med en gåva till välgörande ändamål.

Vi åt sedan Bredbyns gästgiveris söndagsbuffé.

Utflykten avslutades med ett besök på Mellansels Hotell och konferens. Folkhögskolans tingshus var för tio år sedan rivningsshotat av bristande underhåll. Folkhögskolan som drivs av Föreningen Mellansels folkhögskola i samverkan med Svenska kyrkan i Härnösands stift och Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen tog då ett modigt beslut, att rusta upp och bygga ut det nästan hundraåriga hu-

set och ändra inriktning. Folkhögskolan använder numera i tingshuset endast restaurangen "Tingsan". I övrigt försöker det nya konferenshotellet istället locka andra gäster, och lyckas i så måtto att det bär sig ekonomiskt. Mellansel, som ursprungligen var en järnvägsknut, domineras nu av Bosch-Rexroths produktion av Hägglunds hydraulmotorer. Detta internationella företag har dock hittills inte använt sig av det närbelägna konferenshotellet vilket är en utmaning för hotellledningen. Den vackra byggnaden, både på in- och utsidan, samt folkhögskolans kapell visades av Anna Gripenroth, enhetsansvarig Mat&Logi.

*Per Sundin
Stiftsförbundsordförande Härnösands stift*

Församlingsresa med Dellenbygdens församlingskår till pilgrimscenter i Selånger 12 augusti

Logotypen för pilgrimscentret visar skeppet som en symbol för kyrkan, som tryggt kan föra oss över livets hav till den "eviga hamnen i himlen". Den är också en sinnebild för det skepp som förde Olav Haraldsson till Selånger år 1030. Seglet, eller korset, står för Kristus, och till vänster ses yxan som symboliserar kulturen och är Olavs helgonattribut. Övre delen av symbolen har formen av två bågar, där den yttre ska symbolisera Olav Haraldsson och det helgon han till slut blev. Den inre bågen är en hyllning till platsen, den historiska hamnen och lugna havsvik som givit Selånger sitt namn. Ett minnesmärke för vad som en gång var, och vad som skapat det vi upplever idag. Allt omsluts av himlen, eller evigheten. Källa: (<https://selangerpilgrimscenter.se>)

Lördagen den 12:e augusti anordnade Dellenbygdens församlingskår en församlingsresa till Selångers pilgrimscenter.

Under bussfärden från Delsbo mot Selånger inledde Siri Eriksson med en andakt och att berätta om pilgrimsrörelsen ur ett historiskt perspektiv.

På medeltiden var de stora vallfartsmålen Jerusalem och den heliga gravens kyrka. Rom och aposteln Petrus grav. Samt Santiago de Compostela och aposteln Jakobs grav och Trondheim med Olov den heliges grav i Nidarosdomen.

Pilgrimsvandringar förbjöds 1545 av Gustav Vasa men på senare år har pil-

grimsvandringar blivit populära igen. Pilgrimsvandring och vallfärd är ett kännetecken på en levande kyrka. De första kristna kallades ju "Vägen".

Väl framme i Selånger intog vi en välsmakande lunch. Därefter samlades vi i det forna häststallet, pilgrimscentret är inrymt församlingens gamla ladugård.

Tårarnas gåva

Varför gråter hon? Varför alla dessa tårar? Kan hon inte kontrollera sig? Ut med henne!

Så kanske värden och gästerna reagerar inför kvinnan som kommer objuden till den måltid där också Jesus är en gäst (Luk.7:36-49). Men Jesus avvisar inte hennes gråt och kärleksfulla omsorg. Kvinnan nämns inte vid namn, men här får hon representera den sorg och förtvivlan som finns hos så många i vår värld idag. Vi tänker på alla som drabbats av krig och naturkatastrofer, av lidande och hungersnöd. Vi tänker också på all sorg och förtvivlan närmare inpå oss, i vårt eget samhälle, i våra familjer, våra församlingar och i våra egna liv.

"Gråt inte!" säger vi ibland i tro att det är bästa trösten. Men våra tårkanaler är till för att användas. De har en helande och renande funktion. Harry Martinsson ger oss ännu ett perspektiv på sorg:

*"Varje djup sorg har förlorat glädje till föremål.
Tappa inte bort denna riktning.
Låt inte sorgen glömma sitt ärende.
Sorgen är den djupaste ära som glädjen kan få."*

Ur Vagnen, 1960

Gråts det för lite ibland oss idag? Nog finns det mycken instängd, ogråten sorg ibland oss. Så är det också i våra kyrkor och samfund. Där handlar det ibland också om de tårar som är ett uttryck för Andens beröring. Vi håller tillbaka, vi vill behålla kontrollen och förlorar mer än vi inser.

Vi vet inte varför kvinnan, som Lukas berättar om, grät. Kanske handlar det både om sorg och glädje. Sorg över allt det som blivit fel i hennes liv. Glädjetårar över att hon mött någon som förstår henne och vill henne väl.

Teckning: Nina Grönroos

Bibeln utövar ingen censur vad gäller våra känslouttryck. Tvärtom, här är det fritt fram! Sorgen och glädjen vandrar tillsammans hand i hand genom hela vår Bibel. Förutom alla lovpsalmer är Psaltaren indränkt i tårar. Jesus grät, han grät över vännen Lasarus, han grät över den stad som inte kunde inse vad som skapar fred och frid och i Getsemane vändades han ända till döds.

"Saliga de som sörjer, de ska bli tröstade" sa Jesus i sin Bergspredikan (Matt.5:4). Han säger det inte för att nedgradera sorgen utan för att visa på trösten och hoppet mitt i sorgen.

"När mitt hjärta är fullt av bekymmer gör din tröst mig glad" (Ps 94:19). Tänk att vi än idag – nästan tre tusen år senare – kan få dela psalmistens erfarenhet!

När aposteln Paulus skriver till församlingen i Korint vet han väl vilka bekymmer och sorger man har där. Han vet också vilka bekymmer och sorger de orsakat honom. Han skriver brevet "gråtande" men han visar också vägen till tröstens

djupaste källa. Det är lätt att drunkna i sina egna bekymmer. Därför påminner han oss om att inte bara ta emot tröst utan också ge den vidare till andra. *"Välsignad är vår herre Jesu Kristi Gud och fader, barmhärtighetens fader och all trösts Gud. Han tröstar oss i alla våra svårigheter så att vi med den tröst vi själva får av Gud kan trösta var och en som har det svårt."* (2 Kor1:3-4).

*Jag tror på en Gud som gråter med mig,
när jag gråter och allting är gråt.
En tröstande Gud som kan trösta likt den
som väntar tills gråten gått åt.*

*Jag tror på en Gud som bor inom mig
och som bor i allt utanför.
En skrattande Gud som vill skratta med mig,
som lever med mig när jag dör.*

Christina Lövestam, Sv ps 766, vers 2-3

Tord Ershammar
Präst em. Svenska kyrkan,
Sollentuna församling

